

GRAĐANSKA KODIFIKACIJA CIVIL CODIFICATION

Zbornika radova prezentovanih na međunarodnom naučnom skupu
održanom na Pravnom fakultetu u Nišu 21-22. maja 2003.
u okviru nacionalnog projekta "Građanska kodifikacija"

*Collection of papers presented at the International Conference
held at the Faculty of Law in Niš on 21-22 May 2003.
within the national project "Civil Codification"*

Sv. 2

2003

GRADANSKA KODIFIKACIJA CIVIL CODIFICATION

Sv. 2

Zbornika radova prezentovanih na međunarodnom naučnom skupu održanom na Pravnom fakultetu u Nišu 21-22. maja 2003. u okviru nacionalnog projekta "Gradanska kodifikacija".

Collection of papers presented at the International Conference held at the Faculty of Law in Niš, Serbia, on 21-22 May 2003. within the national project "Civil Codification"

Izdavač <i>Publisher</i>	Pravni fakultet u Nišu, Centar za publikacije <i>The Faculty of Law in Niš, Publishing Center</i>
Za izdavača <i>For the Publisher</i>	Prof. dr Milorad Božić, dekan <i>Prof. Dr. Milorad Božić, Ph.D., Dean</i>
Glavni i odgovorni urednik i rukovodilac projekta <i>Editor-in-chief and Project Manager</i>	Prof. dr Radmila Kovačević Kuštrimović <i>Prof. Dr. Radmila Kovačević Kuštrimović, LL.D</i>
Prevod rezimea <i>Summary translation</i>	Gordana Ignjatović
Tehnički urednik <i>Editorship and desktop publication</i>	Vesna Danković
Štampa <i>Printing</i>	Tibet Niš
Tiraž <i>Number of copies</i>	150

© 2003, Pravni fakultet Niš, Centar za publikacije

ISBN 86-7148-039-9

CENTAR ZA PUBLIKACIJE Pravnog fakulteta u Nišu
Srbija i Crna Gora, Tig Kralja Aleksandra 11 – 18000 Niš
Tel.: (018) 500-201, 500-210
pravni@pratek.ni.ac.yu
www.pratek.ni.ac.yu

ZNAČAJ PODELE PORODIČNOG PRAVA NA LIČNO I IMOVINSKO

UDK 347.61/.64

Raznovrsnost je kod pravnika uvek izazivala potrebu za klasifikacijama. Njena korisnost se može ogledati na teorijskom, praktičnom i pedagoškom planu. Tako je jedna od čestih podela, već uobičajena i opšteprihvaćena, na javno i privatno pravo. Ima, svakako i niz drugih. Jedna od mogućih klasifikacija je podela na lična i imovinska prava.

Lična prava su ona koja nemaju novčanu sadržinu i za svog titulara ne predstavljaju nikakvu materijalnu vrednost. U oblasti javnog prava to su sva politička prava građana, kao što je pravo biranja i pravo biti biran. U privatnom pravu, u pitanju su neka porodična prava, naročito ona koja proizilaze iz braka, kao što je obaveza vernosti, obaveza vođenja zajednice života, one koje proističu iz srodstva, kao što su obaveze roditelja prema deci u vezi vaspitanja i obrazovanja, zatim neka prava strogo vezana za ličnost, kao što je pravo na poštovanje privatnog života, kao i moralna prava autora. Budući da nemaju novčanu vrednost ova prava su van prometa. Titular ih ne može preneti na druga lica pravnim poslovima između živih i za slučaj smrti.

Nasuprot ovih ličnih, imovinska prava, kako se to uobičajeno određuje, imaju novčanu sadržinu i predstavljaju za svoga titulara jednu ekonomsku vrednost. Ovakvo određenje u suštini ne govori mnogo. Naime, sve što se može izraziti u novcu samim tim ima i ekonomsku vrednost. Stoga se moraju potražiti drugi elementi za određivanje (definisanje). Ono što je izvesno to je da su ova prava u prometu, jer ih titular može preneti na druga lica.

Ova podela nije do sada bila predmet produbljene analize niti razmatranja uopšte. Samo uzgred pominje se i u udžbenicima porodičnog i građanskog prava.

Korene ove podele izgleda treba tražiti u institucionalnoj, a ne pandektnoj podeli prava. Naime, decba celokupnog prava na lica, stvari i tužbe uspostavlja razlike među pojedinim pravnim institutima prema njihovoj prirodi, odnosno prema tome da li su lične ili imovinske prirode. Ako se pogleda, npr., struktura francuskog Code civil-a, pada u oči da su instituti porodičnog prava "rasuti" u više njegovih delova (knjiga). Svi instituti lične prirode, kao što su brak, roditeljska vlast, pretpostavka očinstva, itd., nalaze se u Prvoj knjizi (Lica), dok se recimo, bračni imovinski režim nalazi u trećoj knjizi koja govori, između ostalog, o različitim načinima sticanja svojine. Bez obzira takav

